

Vintermøde om jord og grundvandsforurening 9. – 10. marts 2010 - Vingstedcentret, Bredsten v/Vejle

PROGRAM

Tirsdag 9. marts 2010

09.30 - 09.50	Ankomst og registrering, kaffe/the, morgenbrød				
09.50 - 10.00	Hal 1 Velkomst <i>Direktør Tom Heron, formand for ATV Jord og Grundvand</i>				
10.00 - 10.45	Keynote speakers: Nanotechnology and the environment, <i>Gregory V. Lowry, Professor, Deputy Director, Center for Environmental Implications of Nano Technology (CEINT), Carnegie Mellon University, Pittsburgh, USA</i>				
10.45 - 11.00	Dansk perspektiv på nanoteknologi, <i>Steffen Foss Hansen, Post Doc, DTU Miljø</i>				
11.00 - 11.10	Diskussion				
11.10 - 11.15	Pause				
	Spor 1	Spor 2	Spor 3	Spor 4	Spor 5
Lokale	Auditorium	Lokale 3	Centersal	Lokale 17/18	Lokale 4
Modul 1	Vand i byer Regnvandsløsninger – nye udfordringer for grundvandet? <i>Ordstyrer: Kontorchef Inge Olsen, Sønderborg Kommune</i>	Grundvandets alder – nye metoder <i>Ordstyrer: Akademiingeniør Jesper Elkjær, Københavns Energi</i>	”Store sager” <i>Ordstyrer: Afdelingschef Søren Carsten Nielsen, Krüger</i>	Jord, tal og kommunikation <i>Ordstyrer: Chefrådgiver Peter Rank, Videncenter for Jordforurening</i>	Oprensningskriterier <u>Workshop (1) kl. 11.15 – 15.05</u>
11.15 - 11.40	Kan lokal håndtering af regnvand i byområder mindske presset på grundvandsressourcen? <i>Hydrogeolog, ph.d.-stud. Jan Jeppesen, ALECTIA</i>	Grundvandsdatering: En oversigt over tracermetoder <i>Hydrogeolog, seniorforsker Klaus Hinsby, GEUS</i>	Sammenligning af laboratorieforsøg med kemiske, biologiske og termiske metoder til oprensning af residual fri fase under grundvandsspejlet i Kærgaard Plantage <i>Civiling., ph.d. Mette Christophersen, Region Syddanmark</i>	”DKjord” – den fællesoffentlige landsdækkende jordforureningsdatabase <i>Projektleder Thomas Bach Tengberg, Danmarks Miljøportal</i>	Oprensningskriterier – behov og udfordringer <i>Fagleder Carsten Bagge Jensen, Region Hovedstaden, og civilingeniør, ph.d. Nina Tuxen, Orbicon Leif Hansen</i>
11.40 - 12.05	Lokal afledning af regnvand (LAR) løser byernes afvandringsproblemer, men hvad med grundvandsbeskyttelsen? <i>Civilingeniør Søren Gabriel, Orbicon Leif Hansen</i>	Grundvandsdatering på Vandcenter Syds kildepladser <i>Hydrogeolog Troels Kjærgaard Bjerre, Vandcenter Syd</i>	”Treatment Train” i Reerslev – hvor kører toget hen? <i>Geolog Lone Tolstrup Karlby, Region Hovedstaden</i>	Deponering af jord – er jordplanerne nu sat ud af spil? <i>Konsulent, cand.scient. Rene Møller Rosendal, Renosam</i>	Kun tilmeldte
12.05 - 12.30	Forureningskontrol ved nedsivning af regnvand i byområder <i>Lektor Peter Steen Mikkelsen, DTU Miljø</i>	Brug og misbrug af grundvandsdateringer i hydrologisk modellering <i>Civilingeniør, p.hd. Lars Troldborg, GEUS</i>	Om efterbehandling av en miljøskandal - Teckomatorp <i>Projektleder Lars Bevmo, Svalövs Kommun</i>	Indledende forureningsundersøgelser i et større parcelhusområde med særligt fokus på kommunikation med de berørte borgere og naboer <i>Civilingeniør Anette T. Faarbæk, Region Syddanmark</i>	
12.30 - 12.40	Diskussion	Diskussion	Diskussion	Diskussion	

PROGRAM

Tirsdag 9. marts 2010

12.40 - 13.40	Frokost				
	Spor 1	Spor 2	Spor 3	Spor 4	Spor 5
Lokale	Auditorium	Lokale 3	Centersal	Lokale 17/18	Lokale 4
Modul 2	Klimatilpasning i praksis.	Grundvand Den nationale kortlægning	Indeklima	Pesticider	Oprensningskriterier behov og udfordringer
	<u>Workshop (2) kl. 13.40 – 15.05</u>	<i>Ordstyrer: Civilingeniør Louise Bjergbæk, Aalborg Kommune</i>	<i>Ordstyrer: Kontorchef Kenn Bloch Mortensen, Region Nordjylland</i>	<u>Fagsession (1) kl. 13.40 – 17.15</u>	<u>Workshop (1) - fortsat</u>
13.40 - 14.05	Klimatilpasning i praksis. Udvikling og videndeling på tværs af sektorer? <i>Hydrogeolog, ph.d. Ulla Lyngs Ladekarl, ALECTIA, og geolog Rolf Johnsen, Region Midtjylland</i>	Rammer og status for kortlægningen og igangsatte udviklingsopgaver <i>Kontorchef Jan Reisz, By- og Landskabsstyrelsen</i>	Afløbsinstallationer som indtrængningsvej for flygtige stoffer <i>Konsulent Maria Heisterberg Hansen, NIRAS</i>	Tekniske og administrative udfordringer med pesticidpunktkilder i landbruget <i>Civilingeniør Ida Holm Olesen, Region Syddanmark, og civilingeniør Henriette Kern-Jespersen, Region Hovedstaden</i>	
14.05 - 14.30	Kun tilmeldte	Databaser og programmer til opsamling af kortlægningens resultater <i>Geolog Brian L. Sørensen, GEUS</i>	Thoronmålinger til identifikation af indtrængningsveje for poreluft til indeklimaet <i>Miljøingeniør Jesper Bruun Petersen, NIRAS</i>	Se separat program	
14.30 - 14.55		Den nationale grundvandskortlægning – GIS i grundvandskortlægningen <i>Seniorrådgiver Susie Mielby, GEUS</i>	Prøvepumpning på poreluft, nye muligheder for forbedrede risikovurderinger i forhold til indeklima baseret på fluxberegninger <i>Seniorfagleder Jarl Dall-Jepsen, COWI</i>		
14.55 - 15.05		Diskussion	Diskussion		
15.05 -15.30	Posterindlæg Hvordan skal vi vurdere effekten af grundvandsindvinding på vandløbsøkologiske forhold? <i>Ph.d.-studerende Martin Olsen, RUC, Environmental, Social and Spatial Change</i> Effekt af udvekslingen mellem grundvand og overfladevand ved en dansk seepage sø: Hampen Sø, Midtjylland <i>Ph.d.-studerende Jacob Kidmose, KU, Geografi og Geologi</i> Test af to versioner af MODFLOW-LGR til simulering af grundvandsstrømninger i områder med begravede dale – syntetisk studie <i>Ph.d.-studerende Troels Norvin Vilhelmsen, AU, Geologisk Inst., Earth Sciences,</i>		Posterindlæg Udbredelse af Dehalococcoides i sandede magasiner <i>Erhvervs-ph.d.-studerende Anna Glarbo, SDU/COWI</i> Hvordan påvirker den konceptuelle forståelse usikkerhederne ved forureningsfluxbestemmelserne fra punktkilder? <i>Ph.d.-studerende Mads Trolborg, DTU Miljø</i>		

Vintermøde om jord og grundvandsforurening 9. – 10. marts 2010

PROGRAM

Tirsdag 9. marts 2010

15.30 - 15.50	Pause og posterudstilling i hall'en				
	Spor 1	Spor 2	Spor 3	Spor 4	Spor 5
Lokale	Auditorium	Lokale 3	Centersal	Lokale 17/18	Lokale 4
Modul 3	Vandindvinding - værktøjer til vurdering af konsekvenser i handleplaner og sagsbehandling	Nyeste landvindinger i geofysikken. Erstatte de traditionelle metoder af SkyTEM?	Termisk oprensning	Pesticider	Jordflytning
	<i>Ordstyrer: Geolog Karsten Vigen Hansen, Skanderborg Kommune</i>	<i>Ordstyrer: Statsgeolog Heidi Barlebo, GEUS</i>	<i>Ordstyrer: Projektleder Mads Georg Møller, Rambøll</i>	<i>Fagsession (1) - fortsat</i>	<i>Workshop (3) kl. 15.50 – 17.15</i>
15.50 - 16.15	Vandindvinding og konsekvensvurdering – erfaringer fra opsætning af BEST i Herning Kommune <i>Fagchef Jacob Birk Jensen, NIRAS</i>	Praktiske erfaringer med SkyTEM metoden i et kvalitetsmæssigt perspektiv <i>Geofysiker Joakim Hollenbo Westergaard, Orbicon Leif Hansen</i>	Status for termisk oprensning i Danmark <i>Teamchef, civilingeniør Pia Juul Jensen, NIRAS</i>	Se separat program	Flytning, genanvendelse og deponering af jord <i>Biolog Jytte Høimark, Region Syddanmark, og biolog Eric Farley, Herning Kommune</i>
16.15 - 16.40		Tidsligt opløste tyngdemålinger som data i modeller for den umættede zone – en ny geofysisk metode i hydrologisk modellering <i>Ph.d.-studerende Lars Christiansen, DTU Miljø</i>	Termisk oprensning - hvor tæt kan man gå, og er det sikkert? <i>Projektleder Jesper Holm, Krüger</i>		Kun tilmeldte
16.40 - 17.05	Erfaringer med brug af simple grundvandsmodeller i grundvandskortlægningen <i>Hydrogeolog, ph.d. Thomas Wernberg, ALECTIA, og geolog Mads Kjærstrup, Miljøcenter Ringkjøbing</i>	Perspektiver for anvendelsen af SkyTEM – eksemplificeret med en storskala kortlægning af Lolland <i>Seniorforsker, ph.d. Flemming Jørgensen, GEUS</i>	Afværge med ISTD og dampkild fjernelse og faneffekter <i>Civilingeniør Henrik Engdal Steffensen, NIRAS</i>		
17.05 - 17.15	Diskussion	Diskussion	Diskussion		
17.15 - 17.45	Posterudstilling fortsætter				
17.50 - 19.00	Sportsaktiviteter for alle interesserede (skydning (husk tilmelding på liste i foyer/ATV Jog G's stand), svømning, bordtennis, badminton, volleyball, løb)				
19.30 -	Middag og dans				

09.00 - 10.30	<p>Centersal - Keynote session om de globale og nationale klimaudfordringer - Sessionsleder: Chefkonsulent, cand.scient. Astrid Zeuthen Jeppesen, ALECTIA A/S Ordstyrer: Klimadirektør Per Meilstrup, Mandag Morgen Indlæg fra og paneldebat mellem: MF Anne Grethe Holmsgaard, vicedirektør Hans Fredborg, Region Midtjylland, teknik- og miljødirektør Thorbjørn Sørensen, Middelfart Kommune, Teknik og Miljø og koncerndirektør for miljø Helle Gitz-Johansen, Grundfos</p>				
10.30 - 10.50	Pause				
10.50 - 11.50	<p>Auditorium - Debatforum Ordstyrere: Afsnitsleder Per Grønvald, Aalborg Vandforsyning, og gruppeleder Birgit Sønderskov Weber, Nyborg Kommune</p> <p>Grundvandet efter strukturreformen - hvordan får vi landet opgaver, der hænger i luften? Med en kort opsummering af konkrete "huller" i forhold til grundvandet, som de kom frem på ATV-møde om "Variationer i grundvandsspejlet" i efteråret 2009, gives bolden op til gruppearbejde, hvor der arbejdes på forskellige løsningsmuligheder. Der samles op på ideer og refleksioner, og de videregives til repræsentanter fra såvel staten som KL. Målet er at synliggøre, hvor enderne ikke når sammen i forhold til sikring af grundvandet og i fællesskab pege på løsningsforslag, der kan videreformidles til beslutningstagere. Konsulent Carsten Christiansen, KL, og geolog Thomas Hansen, By- og Landskabsstyrelsen</p>		<p>Centersal Ordstyrer: Civilingeniør Arne Rokkjær, Region Hovestaden</p> <p>10.50 – 11.20 OM's opgaver er løst – status, erfaringer og perspektiver Civilingeniør, projektchef Ernst V. H. Lassen, Oliebranchens Miljøpulje</p> <p>11.20 – 11.50 Opsamling fra Temadag om Kemisk oxidation som afværge Diplomingeniør Lars Nissen, COWI</p>		
11.50 - 12.50	Frokost				
	Spor 1	Spor 2	Spor 3	Spor 4	Spor 5
Lokale	Auditorium	Lokale 3	Centersal	Lokale 4	Lokale 17/18
Modul 4	<p>Fra statslig kortlægning til kommunal beskyttelse Ordstyrer: Civilingeniør, ph.d. Liselotte Ludvigsen, Gentofte Kommune</p> <p>12.50 - 13.15 Grundvand - i krydsfeltet mellem statslige krav om beskyttelse og udvikling af byområder i kommuneplanerne Centerdirektør Tommy Mostrup, Miljøcenter Århus, BLST</p> <p>13.15 - 13.40 Grundvandsbeskyttelse og godkendelse af husdyrbrug. Geolog Charlotte Bamberg, Århus Kommune</p> <p>13.40 - 14.05 Kvælstofudvaskning til nær- og fjernrecipienter – det betaler sig at planlægge på lille skala Cand.scient, naturgeograf Jacob Skødt Jensen, NIRAS</p> <p>14.05 - 14.15 Diskussion</p>	<p>Grundvandskemi Workshop 4, kl. 12.50 – 14.15</p> <p>Kemisk grundvandskortlægning Seniorforsker Birgitte Hansen, GEUS og seniorrådgiver, geokemiker Lærke Thorling, GEUS</p> <p>Kun tilmeldte</p>	<p>Oprensning i moræneler Ordstyrer: Projektleder, civilingeniør Camilla Bjerg, Grontmij Carl Bro</p> <p>Erfaringer med ZVI-Clay teknologien til masse- og fluxreduktion af PCE i Skuldelev Ph.d.-studerende Annika Fjordbøge, DTU Miljø</p> <p>Metoder til forbedring af oprensning i moræneler – hvilke metoder virker, og hvilke gør ikke? Ph.d.-studerende Camilla Maymann Christiansen, DTU Miljø</p> <p>Afprøvning af GeoProbe injektionsmetoder i moræneaflejringer Ekspertisechef, civilingeniør Anders G. Christensen, NIRAS</p> <p>Diskussion</p>	<p>Fremtidens forureninger Ordstyrer: Projektleder Lisbeth Bergman, Region Sjælland</p> <p>Analysere vi for de mest miljøfarlige stoffer i forureningssager? Erfaringer fra udarbejdelse af kemikalierede-gørelse for Grindstedværket Seniorprojektleder, civilingeniør Søren Rygaard Lenschow, NIRAS</p> <p>Er kortlægningen værktøjet? Nye erkendelser – nye behov for metodeudvikling? Cand.mag. Stefan Outzen, Stefan Outzen Projects</p> <p>Diskussion</p>	<p>Olie Fagsession (2).kl. 12.50 – 15.55</p> <p>Villaolietanke – den nye vejledning og de bagvedliggende erfaringsopsamlinger vedrørende poreluft og grundvandsforurening Civilingeniør Claus Larsen, DMR, og civilingeniør Per Loll, DMR</p> <p>Se separat program</p>
14.15 - 14.30	Pause				

Vintermøde om jord og grundvandsforurening 9. – 10. marts 2010

PROGRAM

Onsdag 10. marts 2010

	Spor 1	Spor 2	Spor 3	Spor 4	Spor 5
Lokale	Auditorium	Lokale 3	Centersal	Lokale 4	Lokale 17/18
Modul 5	Vand- og naturplaner	Geologiske modeller og grundvandsmodeller en interaktiv proces	Stimuleret reduktiv dechlorering	Beslutningsstøtte	Olie
	<u>Workshop (5) kl.14.30 – 15.55</u>	<i>Ordstyrer: Afsnitsleder Per Grønvald, Vandforsyningen, Aalborg Kommune</i>	<i>Ordstyrer: Projektleder Dorte Harrekilde, Rambøll</i>	<i>Ordstyrer: Lektor Philip Binning, DTU Miljø</i>	<u>Fagsession (2) - fortsat</u>
14.30 - 14.55	Vand- og naturplaner Fokus på nye løsninger på nye problemstillinger <i>Afdelingschef Lars Kaalund og afdelingschef Henrik Vest Sørensen, Orbicon Leif Hansen</i>	Fra regional geologisk udredning til 3D digital geologisk model. Geologisk modellering ved Brønderslev-Dronninglund <i>Geolog Charlotte Krohn, Grontmij / Carl Bro</i>	Stimuleret nedbrydning af 1,1,1-trichlorethan (TCA) forurening i moræneler på 3 danske lokaliteter <i>Lektor Mette M. Broholm, DTU Miljø</i>	Livscyklusvurdering (LCA) som beslutningsstøtte ved valg af afværge-metoder <i>Ph.d.-studerende Gitte Lemming, DTU Miljø</i>	Se separat program
14.55 - 15.20	Kun tilmeldte	Opdatering af eksisterende geologiske modeller – Hvordan gør vi det bedst muligt? <i>Geolog Peter Sandersen, Grontmij Carl Bro</i>	Samtidig oprensning af moræneler og kalkmagasin ved stimuleret reduktiv dechlorering <i>Ekspertisechef, civilingeniør Charlotte Riis, NIRAS</i>	RemS – et værktøj til energi- og miljøvurdering af afværgeprojekter <i>Civilingeniør Kim Sørensen, Region Hovedstaden</i>	
15.20 - 15.45		Dynamiske og stationære oplandsberegninger udført med tre semi-syntetiske modeller <i>Geolog Claus Holst Iversen, GEUS</i>	Oprensning af PCE-forurening ved brug af reduktiv dechlorering og biocelle <i>Seniorprojektleder Jørgen Mølgaard Christensen, DGE Group</i>	Prognoseværktøj - Et middel til at nå Strategi for Jordforureningsområdet i Region Sjælland <i>Civilingeniør, ph.d. Hanne Møller Jensen, Region Sjælland og civilingeniør Sandra Roost, Orbicon Leif Hansen</i>	
15.45 - 15.55		Diskussion	Diskussion	Diskussion	
15.55 - 16.00	Afslutning Repræsentant fra bestyrelsen for ATV Jord og Grundvand <i>Birgit Sønderkov Weber, Nyborg Kommune</i>	Afslutning Repræsentant fra bestyrelsen for ATV Jord og Grundvand <i>Per Grønvald, Aalborg Kommune, Vandforsyningen</i>	Afslutning Repræsentant fra bestyrelsen for ATV Jord og Grundvand <i>Tom Heron, NIRAS</i>	Afslutning Repræsentant fra bestyrelsen for ATV Jord og Grundvand <i>Philip J. Binning, DTU Miljø</i>	Afslutning Repræsentant fra bestyrelsen for ATV Jord og Grundvand <i>Arne Rokkjær, Region Hovedstade</i>

Faglig tilrettelæggelse af Vintermøde 2010

Chefkonsulent, cand.scient. Astrid Zeuthen Jeppesen, ALECTIA A/S, azj@alectia.com
 Lektor Philip J. Binning, DTU Miljø, pjb@env.dtu.dk
 Divisionsdirektør, hydrogeolog Tom Heron, NIRAS A/S, the@niras.dk
 Afsnitsleder, civilingeniør Per Grønvald, Aalborg Kommune, Vandforsyningen, pg-forsyning@aalborg.dk
 Civilingeniør Arne Rokkjær, Region Hovedstaden, arne.rokkjaer@regionh.dk
 Gruppeleder, cand.techn.soc. Birgit Sønderkov Weber, Nyborg Kommune, bsw@nyborg.dk

Administration og praktisk tilrettelæggelse

Mia Clausen, MiaCon Meeting and Conference Services, mia@miacon.dk
 Sekretariatsleder Lisbeth Verner, ATV Jord og Grundvand, atlv@env.dtu.dk